

УДК 378.147:378.011.3-057.175:374.7

**TRAINING OF ANDRAGOGUES FOR POSTGRADUATE PEDAGOGICAL
EDUCATION INSTITUTIONS**

**ПІДГОТОВКА ПЕДАГОГА-АНДРАГОГА ДЛЯ ЗАКЛАДІВ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ**

Ольга Сипченко

кандидат педагогічних наук, доцент
E-mail: sypchenko.olha@gmail.com
ORCID 0000-0003-2476-8092
ДВНЗ «Донбаський державний
педагогічний університет», Україна

Olha Sypchenko

PhD in Pedagogy, Associate Professor,
E-mail: sypchenko.olha@gmail.com
ORCID 0000-0003-2476-8092
SHEI «Donbas State Pedagogical
University», Ukraine

Олена Коркішко

кандидат педагогічних наук, доцент,
E-mail: korkishko.l.g@gmail.com
ORCID 0000-0001-7341-2610
ДВНЗ «Донбаський державний
педагогічний університет», Україна

Olena Korkishko

Ph. Din Pedagogy, Associate Professor,
E-mail: korkishko.l.g@gmail.com
ORCID 0000-0001-7341-2610
SHEI “Donbas State Pedagogical
University”, Ukraine

ABSTRACT

The article emphasizes the need to train teachers who are specialists in innovative forms and methods of adult education, who are able to adapt the content and format of training to the needs of adult learners and create an effective and motivating educational environment that takes into account their specific characteristics. It is noted that, under the new conditions, such training should be carried out by andragogical educators. Attention is drawn to the fact that the profession of “andragog” has been introduced into the “Classifier of Professions” in the domestic educational space, and an author's draft of the professional standard “Andragog” has been developed. Emphasis is placed on the educational and professional program “Higher Education Pedagogy” and it is noted that applicants to it master compulsory components (general, professional, and practical training) and elective components (elective blocks “Tutoring Technologies” and “Fundamentals of Andragogy”). The content of the elective component “Fundamentals of Adult Media Education” (goals, program outcomes, topics of lectures and practical classes, independent work assignments) was reviewed. It was noted that the training of andragogical educators in Ukraine is an integral part of the professionalization of adult education; the possibility of activating the learning of adult students in postgraduate teacher training institutions depends not only on their desire to obtain the latest forms, methods, techniques, and means for educational activities, but also on the teacher (andragogist) themselves, their ability to work with different categories of adults, and use distance learning technologies in educational activities; The introduction of the discipline “Fundamentals of Adult Media Education” into the educational process will contribute to the preparation of future teachers for teaching adult students, their readiness to effectively use modern media education technologies in the professional activities of a teacher-andragogist, and the acquisition of skills and

abilities to use distance learning forms in professional activities in postgraduate pedagogical education institutions.

Key words: *teacher-andragogist, postgraduate pedagogical education, higher education institution, elective component “Fundamentals of Adult Media Education”, distance learning course,, interactive technologies.*

Актуальність теми. У контексті нової парадигми «освіта протягом життя» важливою постає проблема зміни ставлення громадян до освіти, незалежно від віку. З урахуванням сучасних реалій українського суспільства – суттєвих змін в економічній, політичній і соціальній галузях життя, активного впровадження інноваційних технологій – вітчизняний ринок праці потребує фахівця, який постійно оновлює знання, удосконалює набуті загальні та спеціальні компетентності. Отже, важливою наразі є підготовка педагога-андрагога для закладів післядипломної педагогічної освіти, що обумовлена зростаючою потребою в освіті та професійному розвитку дорослих, які мають досвід роботи та особистісну мотивацію до навчання, критичне ставлення до запропонованого їм педагогічного знання («присвоюють» чи «відкидають» його) і прагнуть підвищувати кваліфікацію.

Зазначимо, що освіта дорослих із другої половини ХХ століття є частиною міжнародної політики на рівні ЄС та ООН. У 2017 р. в Закон України «Про освіту» уперше законодавчо введено поняття «освіта дорослих». Так, у статті 18 «Освіта дорослих» зазначено, що освіта дорослих є складником освіти впродовж життя та спрямована на реалізацію права кожної повнолітньої особи на безперервне навчання з урахуванням її особистісних потреб, пріоритетів суспільного розвитку, потреб економіки, і виокремлено її компоненти: післядипломна освіта, професійне навчання працівників, курси перепідготовки та/чи підвищення кваліфікації, безперервний професійний розвиток, будь-які інші складники, передбачені законодавством, запропоновані суб'єктом освітньої діяльності чи самостійно визначені особою (Про освіту, 2025).

У звіті, за результатами дослідження щодо державної політики в галузі освіти дорослих в Україні, зазначено, що післядипломна освіта включає: спеціалізацію (профільну спеціалізовану підготовку для набуття особою здатності виконувати завдання та обов'язки, що мають особливості в межах спеціальності), перепідготовку (освіту дорослих, спрямовану на професійне навчання для оволодіння іншою (іншими) професією (професіями)), підвищення кваліфікації (набуття особою нових та/чи вдосконалення раніше набутих компетентностей у межах професійної діяльності або галузі знань), стажування (набуття особою практичного досвіду виконання завдань та обов'язків у певній професійній діяльності чи галузі знань) (Панич, 2021).

У зв'язку з актуальністю зазначеної проблеми зростає необхідність підготовки викладача, який є фахівцем, що володіє інноваційними формами, методами освіти дорослих, уміє адаптувати зміст і формат навчання до їхніх потреб, створювати ефективне та мотивувальне освітнє середовище, ураховуючи їхні особливості. Таке навчання, за нових умов, має здійснювати педагог-андрагог, який знає, що означає освіта дорослих, знає особливості дорослих учнів, як їх навчати, як працювати викладачем із дорослими здобувачами.

Отже, заклади вищої освіти (далі – ЗВО), які готують здобувачів за

спеціальністю А1 Освітні науки, мають створювати умови для формування готовності до використання знань, умінь і навичок із теорії навчання дорослих в освітній, просвітницькій діяльності, соціальній роботі, з управління та надання допомоги. Тобто навчання має бути не лише теоретичним, а й практико-орієнтованим, щоб здобувачі ефективно застосовували отримані знання, досвід у професійній діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У вітчизняній науковій літературі багато уваги приділено питанням, пов'язаним із неперервною освітою, післядипломною освітою, освітою впродовж життя як безперервною освітою. Різні аспекти зазначеної проблематики знайшли своє відображення в наукових працях сучасних дослідників:

– неперервна освіта – В.Андрущенко, В.Кремень (неперервна професійна освіта: філософія, педагогічні парадигми, прогноз), І.Зязюн (неперервна освіта як основа соціального поступу), О. Огієнко (андрагогічний підхід у неперервній освіті дорослих), Н. Павлик (зміст поняття неперервна освіта) та ін.;

– післядипломна освіта – Л. Даниленко (післядипломна освіта в інноваційному полі перетворень), І. Колесникова, О. Орлова (післядипломна освіта як складник безперервної професійної освіти), Л. Покроєва (модернізовані функції обласних інститутів післядипломної педагогічної освіти), Т. Сорочан (методологія в системі післядипломної освіти) та ін.;

– освіта впродовж життя – О. Лазоренко (філософія освіти дорослих у контексті практичної парадигми позитивного навчання), Т. Скорик (освіта впродовж життя в контексті євроінтеграційних процесів) та ін.

У наукових публікаціях учені акцентували на освіті дорослих як пролонгованому процесі розвитку людини (індивідуальності, особистості, громадянина, фахівця), що відбувається протягом усього життя (Лук'янова, 2009). Р. Преснер розглянула форми освіти дорослих у системі післядипломного навчання, Л. Ніколенко визначила особливості навчання дорослих у системі післядипломної освіти, А. Марчук виокремила сучасні тенденції освіти дорослих тощо.

Важливими для дослідження проблем післядипломної педагогічної освіти вважаємо праці з андрагогіки. У цій галузі плідно працювали й працюють:

– американські вчені М. Ноулз, Р. Свансон та Е. Холтон, які, розглядаючи проблеми освіти дорослих, розуміючи її необхідність, наголосили, що вчитель дорослих – це той, хто відповідає за допомогу дорослим у їхньому навчальному завданні та визначили аспекти такої освіти – навчання протягом усього життя людини, особистий процес пізнання, досвід і діяльність на свідомому та підсвідомому рівнях (інтуїтивно), функції такого вчителя – допомога в процесі визначення навчальних завдань, планування разом процесу навчання, створення сприятливих умов для навчання, вибір продуктивних методів і технік навчання, надання ресурсів й ефективних засобів для навчання, оцінка та самооцінка результатів навчання (Knowles, Holton III, & Swanson, 2005);

– вітчизняні вчені, які розглянули значення андрагогічного підходу в професійній освіті (О. Дубасенюк), андрагогічного підходу в організації навчання вчителів у системі післядипломної освіти (В. Шмарко), теоретичні й практичні аспекти андрагогіки та вищої педагогічної школи в умовах

неперервної освіти (С. Вітвицька), андрагогічні засади освітнього процесу в системі післядипломної педагогічної освіти (А. Самко, Т. Калюжна) тощо.

В останні десятиліття зріс інтерес до підготовки педагога-андрагога в закладі вищої освіти та його роботи в закладі післядипломної педагогічної освіти:

- професійна підготовка андрагогів: обґрунтування доцільності в контексті професіоналізації освіти дорослих в Україні (О. Аніщенко);
- професійне становлення педагога-андрагога в системі неперервної освіти (О. Коркішко);
- підготовка педагогічного персоналу для роботи з дорослими: теоретичний і методичний аспекти (Л. Лук'янова);
- професіоналізм викладача-андрагога як феномен інформаційно-освітнього простору закладів післядипломної освіти (І. Ніколаєску);
- особливості андрагогічної компетентності педагогічного персоналу закладів післядипломної педагогічної освіти (А. Самко);
- андрагогічна компетентність як необхідний складник професіоналізму науково-педагогічного персоналу закладу вищої освіти (О. Семенова).

Зауважимо, в аналізованому матеріалі вітчизняні вчені дослідили лише деякі аспекти проблеми підготовки педагога-андрагога для закладів післядипломної педагогічної освіти, отже, важливо продовжити дослідження зазначеної проблеми засобами дистанційного навчання. Цей аспект досліджуваної проблеми наразі має особливе значення, бо більшість закладів вищої освіти працює онлайн (дистанційно), зокрема й заклади післядипломної педагогічної освіти. У напрямку «дистанційне навчання в закладах вищої післядипломної педагогічної освіти в Україні, інформаційно-освітнє середовище закладу вищої освіти в системі дистанційного навчання, дистанційне навчання у віртуальному університеті як спосіб доступу до якісної освіти, дистанційне навчання в післядипломній освіті» свої погляди представили Н. Бахмат, М. Кадемія, К. Колос, О. Кучай, Л.Мінько, І. Соснова та ін.

Формулювання цілей (мета) статті, постановка завдання. Мета статті полягає у висвітленні проблеми підготовки педагога-андрагога у ЗВО для закладів післядипломної педагогічної освіти засобами дистанційного навчання.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Важливою подією у вітчизняному освітньому просторі є введення професії «Андрагог» до «Класифікатора професій» ДК 003:2010 Національного класифікатора України (Наказ Мінекономрозвитку від 15.02.2019 №259) та розроблення авторського проєкту професійного стандарту «Андрагог», який «має стати інструментом реалізації стратегії освіти впродовж життя у швидкоплинному світі та підвищення якості навчання й освіти дорослих; індикатором відбору викладацького персоналу та оцінювання кваліфікації андрагога в закладах формальної та неформальної освіти дорослих» (Лук'янова, Авшенюк, & Аніщенко 2024).

У проєкті професійного стандарту «Андрагог» серед трудових функцій (професійних компетентностей, що входять до них) виокремлено функцію «проєктування та організація освіти, навчання та культурно-дозвілєвої діяльності дорослих» та в ній цифрову компетентність (здатність орієнтуватися в інформаційному просторі; здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію

для професійної діяльності, добирати й використовувати цифрові технології в освітньому процесі; ефективно застосовувати наявні та створювати нові електронні (цифрові) освітні ресурси) (Лук'янова, Авшенюк, & Аніщенко 2024).

Автори професійного стандарту «Андрагог», відповідно до зазначеної компетентності, виокремили знання (юридичні й етичні основи використання цифрових сервісів, технологій і пристроїв, принципи й правила створення цифрового освітнього середовища закладу; методики й ресурси для електронного навчання, цифрові засоби для організації проєктної діяльності та забезпечення їх доступності для різних категорій дорослих; професійні цифрові середовища та спільноти для обміну ідеями; розроблення освітніх ресурсів; розвитку цифрової компетентності), уміння та навички (ефективно й відповідально використовувати цифрові сервіси, пристрої та технології із застосуванням заходів безпеки й мережевого етикету, дотримуватися етичних і правових норм цифровізації формальної й неформальної освіти дорослих; працювати на електронних освітніх платформах, створювати власні електронні навчальні курси, добирати й застосовувати цифрові сервіси з урахуванням індивідуалізації та диференціації навчання дорослих; обирати й використовувати доцільні засоби цифрового зв'язку та сервісів для індивідуальної та колективної комунікації, професійної співпраці), якими має володіти педагог-андрагог (Лук'янова, Авшенюк, & Аніщенко 2024).

Вважаємо за доцільне акцентувати на освітньо-професійній програмі (далі – ОПП) «Педагогіка вищої школи», яку впроваджено у ДВНЗ «ДДПУ» для другого (магістерського) рівня вищої освіти (де освіту отримали та отримують не лише здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, а й педагоги з вищою освітою – викладачі фахових коледжів, закладів післядипломної педагогічної освіти, закладів вищої освіти тощо).

Зауважимо, що здобувачі опановують обов'язкові компоненти (загальна, професійна та практична підготовка) та вибіркові компоненти (вибіркові блоки «Тьюторські технології» та «Основи андрагогіки»). Вибираючи блок «Основи андрагогіки», здобувачі вивчають «Основи андрагогіки», «Професійний імідж педагога-андрагога», «Історію розвитку та практики освіти дорослих і андрагогіки», «Основи медіаосвіти дорослих», «Акмеологічні технології», «Тьюторський супровід навчального процесу», що сприяють опануванню загальними та фаховими компетентностями, затребуваними сучасним ринком освітніх послуг регіону та достатніми для продукування нових ідей для розв'язання комплексних проблем у професійно-педагогічній, інноваційній діяльності освітнього закладу в галузі 01 Освіта/Педагогіка, примноження інтелектуального, творчого й духовного потенціалу особистості, задоволення потреб здобувачів у професійному розвитку, аксіологічних прагнень (Освітня (освітньо-професійна) програма «Педагогіка вищої школи», 2024).

Відповідно до мети дослідження, розглянемо впровадження вибіркового компоненту «Основи медіаосвіти дорослих», метою вивчення якого є формування системи теоретичних знань медіаосвітньої діяльності та практичних умінь безпечної взаємодії з медіаінформацією, розвиток медіакультури та медіаграмотності, готовності до ефективного використання сучасних медіаосвітніх технологій у професійній діяльності педагога-андрагога.

Згідно із Законом України «Про вищу освіту», обсяг освітнього складника ОПП підготовки магістра становить 90-120 кредитів ЄКТС (Закон України «Про вищу освіту», 2014 (зі змінами 2025)). В ОПП підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки ДВНЗ «ДДПУ» на вибірковий компонент «Основи медіаосвіти дорослих» виділено 3,5 кредити ЄКТС (105 год.), із них 10 год. – лекційні заняття, 24 – практичні заняття, 71 год. – самостійна робота. Розробник робочої навчальної програми навчальної дисципліни «Основи медіаосвіти дорослих» – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки вищої школи О.М.Сипченко (URL: <https://surli.cc/mdqsgs>).

У межах цього курсу здобувачі вивчають (Сипченко, 2021):

- медіаосвіту як навчальну дисципліну в ЗВО: історію розвитку медіаосвіти (категоріальний апарат медіаосвіти; основи інформаційного суспільства, типи соціальної інформації, організація медіаосвіти, основні вектори впровадження медіаосвіти й медіаграмотності; різновиди та історичний розвиток медіа);
- нормативно-правове забезпечення медіаосвіти (міжнародні стандарти медіаосвіти й медіаграмотності; державна політика та громадська активність в Україні; нормативно-правове забезпечення медіаосвіти у ЗВО);
- медіакультуру як основну вимогу до особистості інформаційного суспільства (медіакультура як складник інформаційної культури; основні теорії та концепції медіаосвіти в різних країнах);
- інформаційний простір сучасної людини (людина у світі інформації; людина й соціальні мережі; соціальні медіа; особисте медіаполе);
- технології розвитку медіаграмотності, особливості їх функціонування (інтереси й потреби здобувачів вищої освіти як цільової аудиторії сучасних ЗМІ; структура й принципи наповнення контенту в радіо-, телепрограмах, Інтернет-виданнях для здобувачів вищої освіти; технології розвитку медіаграмотності здобувачів вищої освіти; психолого-педагогічні особливості розвитку медіаграмотності дорослих учнів).

На практичних заняттях, метою яких є формування цілісного погляду на сучасну систему медіаосвіти, розуміння можливостей медіаосвіти в процесі становлення майбутнього фахівця; ознайомлення з основними принципами формування медіакомпетентності та критичного мислення; формування професійних знань щодо соціально-педагогічних критеріїв використання медіа, визначення впливу медіа на суспільну свідомість і свідомість особистості; ознайомлення з основами медіаграмотності фахівця, видами та рівнями медіаосвіти; формування вміння самостійно опановувати нові знання, які сприяють підвищенню професіоналізму майбутнього фахівця, здобувачі опановують теми: медіаосвіта й медіаграмотність як освітні категорії; основні історичні етапи розвитку медіаосвіти в Україні та за кордоном; місце медіа в процесі формування світогляду особистості; основи медіаграмотності фахівця, види та рівні медіаосвіти; моделі медіаграмотності та методи їх конструювання; медіаосвіта як засіб розвитку критичного мислення; засоби масової інформації та комунікації в освітній діяльності фахівця; нові комунікації як чинник взаємодії в інформаційному освітньому середовищі; технології розвитку медіаграмотності,

особливості їх функціонування; профілактика сучасних маніпулятивних технологій масових комунікацій; тренінг.

Під час виконання завдань самостійної роботи здобувачі визначають основні поняття теми (сутність основних понять/категорій) навчальної дисципліни та складають глосарій; аналізують статті з проблеми медіаосвіти та готують повідомлення з історії розвитку медіаосвіти в різних країнах, подають мультимедійну презентацію та статтю промоушен; за вивченою темою складають інфографіку та презентують її, розробляють проєкт тренінгового заняття з використанням медіаосвітнього контенту для дорослих учнів тощо.

Ефективності організації освітнього процесу сприяли робота на платформі Moodle (представлено дистанційний курс: конспекти лекцій, практичних занять, список наукових джерел до курсу, презентації, тести для перевірки знань, завдання самостійної роботи, зразки виконання завдань до практичних занять і самостійної роботи) (рис.1).

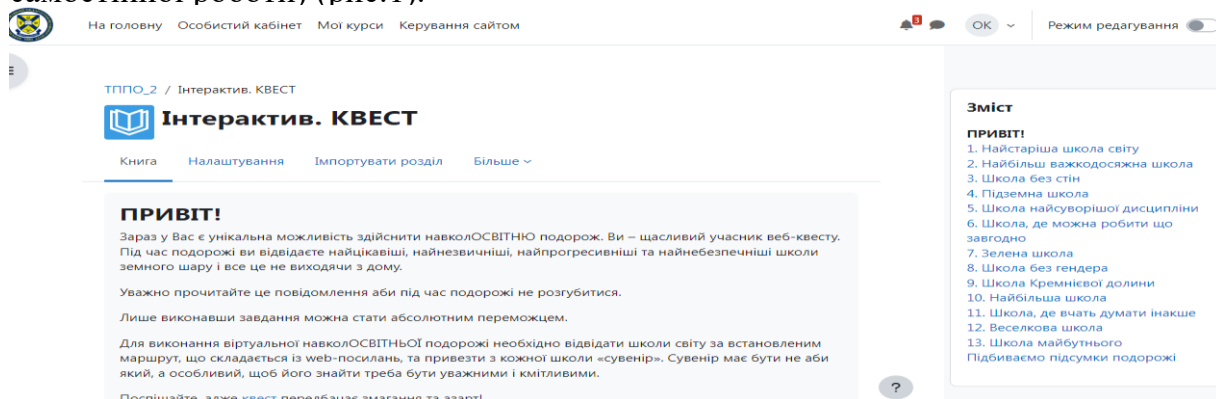

Рис.1. Фрагмент завдання до практичного заняття

Зазначимо, що заняття проходили на платформі Google Meet, Zoom, консультації – Google Meet, BigBlueButtonB, форум, чати, месенджери тощо (рис.2).

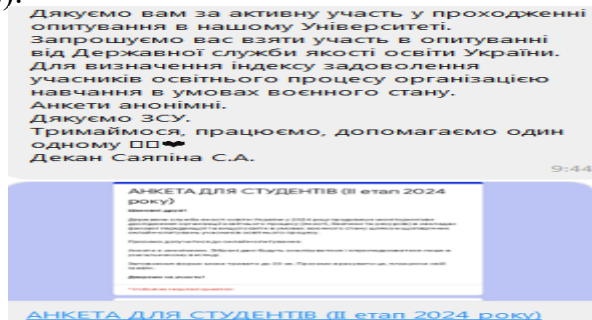

Рис.2. Фрагмент повідомлення у Viber

Завдання виконували здобувачі, використовуючи Canva (створювали спільні проєкти, презентації, записували лекції тощо), Jamboard (дошку, у якій працювали групами, спільно вивчали просту інформацію), Miro (створювали цікаві вправи), Kahoot (створювали вікторини, тести, освітні ігри, квести), Mentimeter (створювали інтерактивні презентації) та ін.

Освітня діяльність у такому форматі не лише істотно вплинула на процес отримання знань з означеного вибіркового компонента, а й сформувала стійку педагогічну позицію щодо необхідності використання засобів ІКТ у власній

професійній діяльності, ІКТ-грамотність, сприяла закріпленню умінь і навичок володіння основами інтерактивних технологій тощо.

Вивчення дисципліни уможливило здобувачам отримати такі результати навчання: знати організаційно-методичні, психолого-педагогічні та методологічні аспекти формування медіакультури та медіаграмотності, сутність медіакомпетентності викладача ЗВО; здатність розв'язувати проблемні задачі дослідницького та/чи інноваційного характеру в галузі медіаосвіти дорослих; здатність до адаптації, ефективної та безпечної взаємодії з медіаосвітньою інформацією в процесі андрагогічної діяльності; здатність створювати медіапродукт та розробляти медіапроекти в професійній андрагогічній діяльності; здатність розрізняти та застосовувати методи організації професійної діяльності андрагога з використанням медіаосвітніх технологій; здатність до консультування з питань медіаосвітньої теорії та практики, навички ефективного пояснення та презентації освітнього контенту та аудіовізуального продукту; здатність до формування свідомого існування в медіасередовищі через формування критичного ставлення до медіаконтенту; готовність до вироблення захисних механізмів від маніпулятивного контенту, створення умов інформаційної безпеки для дорослих учнів.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Проведена аналітична робота уможливила підсумувати, що підготовка педагогів-андрагогів в Україні є невід'ємним складником професіоналізації освіти дорослих. Наразі важливо розробляти та впроваджувати освітні програми для підготовки педагогічного персоналу щодо навчання дорослих, упроваджувати сучасні андрагогічно орієнтовані технології, що передбачають використання дистанційної, очно-заочної форм навчання майбутніх викладачів (педагогів-андрагогів).

Зауважимо, що можливість активізації навчання дорослих учнів у закладах післядипломної педагогічної освіти залежить не лише від їхнього бажання отримати новітні форми, методи, прийоми та засоби для освітньої діяльності, а й від самого викладача (педагога-андрагога), його вміння працювати з різними категоріями дорослих, використовувати технології дистанційного навчання в освітній діяльності.

Упровадження в освітній процес ДВНЗ «ДДПУ» дисципліни «Основи медіаосвіти дорослих» сприятиме підготовці майбутніх викладачів до навчання дорослих учнів, оволодінню засобами спілкування на основі вербальних і невербальних форм комунікації за допомогою технічних засобів, готовності до ефективного використання сучасних медіаосвітніх технологій у професійній діяльності педагога-андрагога, набуттю умінь і навичок використання дистанційних форм навчання в процесі професійної діяльності в закладі післядипломної педагогічної освіти.

ДЖЕРЕЛА І ЛІТЕРАТУРА

Лук'янова, Л.Б., Авшенюк, Н.М., & Аніщенко, О.В. (2024). Професійний стандарт «Андрогог». Київ: Талком.

Лук'янова, Л. (2009). Провідні особливості навчання дорослих. *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи*. (1). 72–80.

Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни «Основи

медіаосвіти дорослих» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Педагогіка вищої школи» спеціальності 011 «Освітні педагогічні науки» денної та заочної форм навчання: 2-ге вид. перероб. та доповн. / Уклад.: О. М. Сипченко. Слов'янськ: ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2021.

Освітня (освітньо-професійна) програма «Педагогіка вищої школи» підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 011 – Освітні, педагогічні науки / ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2024. URL: <https://surli.cc/ifsbmc>

Панич, О. (ред.). (2021). Державна політика у сфері освіти дорослих в Україні: звіт за результатами дослідження. Київ: Представництво DVV International в Україні.

Про вищу освіту: Закон України від 01.01.2014 р. (зі змінами від 08.01.2025 р. № 4186-IX). Відомості Верховної Ради (ВВР), 2025, № 11–14, ст. 35. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

Про освіту: Закон України від 16.07.2019 р., № 38-39, ст.380. Дата оновлення: 15.04.2025р., № 4353-IX. URL: <https://surl.li/rivebx>.

Knowles, M.S., Holton III, E.E., Swanson, R.A. (2005). The Adult Learner: The Definitive Classic in Adult Education and Human Resource Development. 6th edition. London, New York, etc.: ELSEVIER Butterworth Heinemann.

REFERENCES

Lukianova, L.B., Avsheniuk, N.M., & Anishchenko, O.V. (2024). Profesiyni standart «Andrahoh». Kyiv: Talkom [in Ukrainian].

Lukianova, L. (2009). Providni osoblyvosti navchannia doroslykh. Osvita doroslykh: teoriia, dosvid, perspektyvy. (1). 72–80. [in Ukrainian].

Metodychni vказivky do vyvchennia navchalnoi dystsypliny «Osnovy mediaosvity doroslykh» dlia zdobuvachiv druhoho (mahisterskoho) rivnia vyshchoi osvity za osvitnoiu prohramoiu «Pedahohika vyshchoi shkoly» spetsialnosti 011 «Osvitni pedahohichni nauky» dennoi ta zaочноi form navchannia: 2-he vyd. pererob. ta dopovn. / Uklad.: O. M. Sypchenko. Sloviansk: DVNZ «Donbaskyi derzhavnyi pedahohichniyi universytet», 2021. [in Ukrainian].

Osvitnia (osvitno-profesiina) prohrama «Pedahohika vyshchoi shkoly» pidhotovky zdobuvachiv druhoho (mahisterskoho) rivnia vyshchoi osvity spetsialnosti 011 – Osvitni, pedahohichni nauky / DVNZ «Donbaskyi derzhavnyi pedahohichniyi universytet», 2024. [Online]. URL: <https://surli.cc/ifsbmc> [in Ukrainian].

Panych, O. (red.). (2021). Derzhavna polityka u sferi osvity doroslykh v Ukraini: zvit za rezultatsy doslidzhennia. Kyiv: Predstavnytstvo DVV International v Ukraini. [in Ukrainian].

Pro vyshchu osvitu: Zakon Ukrainy vid 01.01.2014 r. (zi zminamy vid 08.01.2025 r. № 4186-IX). Vidomosti Verkhovnoi Rady (VVR), 2025, № 11–14, st. 35. [Online]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> [in Ukrainian]

Pro osvitu: Zakon Ukrainy vid 16.07.2019 r., № 38-39, st.380. Data onovlennia: 15.04.2025r., № 4353-IX. [Online]. URL: <https://surl.li/rivebx>. [in Ukrainian].

Knowles, M.S., Holton III, E.E., Swanson, R.A. (2005). The Adult Learner: The Definitive Classic in Adult Education and Human Resource Development. 6th edition. London, New York, etc.: ELSEVIER Butterworth Heinemann. [in English].

АНОТАЦІЯ

У статті наголошено на необхідності підготовки викладача, який є фахівцем, що володіє інноваційними формами, методами освіти дорослих, уміє адаптувати зміст і формат навчання до їхніх потреб, створювати ефективне та мотивувальне освітнє середовище, ураховуючи їхні особливості. Зазначено, що таке навчання, за нових умов, має здійснювати педагог-андрагог. Звернено увагу, що у вітчизняний освітній простір до «Класифікатора професій» уведено професію «Андрогог» та розроблено авторський проєкт професійного стандарту «Андрогог». Акцентовано на освітньо-професійній програмі «Педагогіка вищої школи» та зауважено, що здобувачі на ній опановують обов'язкові компоненти (загальна, професійна та практична підготовка) та вибіркові компоненти (вибіркові блоки «Тьюторські технології» та «Основи андрогогіки»). Розглянуто зміст вибіркового компоненту «Основи медіаосвіти дорослих» (мету, програмні результати, тематику лекційних і практичних занять, завдання самостійної роботи). Констатовано, що підготовка педагогів-андрагогів в Україні є невід'ємним складником професіоналізації освіти дорослих; що можливість активізації навчання дорослих учнів у закладах післядипломної педагогічної освіти залежить не лише від їхнього бажання отримати новітні форми, методи, прийоми та засоби для освітньої діяльності, а й від самого викладача (педагога-андрагога), його вміння працювати з різними категоріями дорослих, використовувати технології дистанційного навчання в освітній діяльності; що упровадження в освітній процес дисципліни «Основи медіаосвіти дорослих» сприятиме підготовці майбутніх викладачів до навчання дорослих учнів, готовності до ефективного використання сучасних медіаосвітніх технологій у професійній діяльності педагога-андрагога, набуттю умінь і навичок використання дистанційних форм навчання під час професійної діяльності в закладі післядипломної педагогічної освіти.

Ключові слова: педагог-андрагог, післядипломна педагогічна освіта, заклад вищої освіти, вибірковий компонент «Основи медіаосвіти дорослих», дистанційний курс, інтерактивні технології.

УДК 378.147:7.071.2

TRAINING COURSE “FUNDAMENTALS OF CONDUCTING” IN THE SYSTEM OF PROFESSIONAL TRAINING FOR STUDENTS OF THE FIRST (BACHELOR’S) LEVEL OF HIGHER EDUCATION**НАВЧАЛЬНИЙ КУРС «ОСНОВИ ДИРИГУВАННЯ» У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ****Володимир Смиренький**

кандидат педагогічних наук, доцент
E-mail: smirensk22@gmail.com
ORCID 0000-0002-0837-0167
КЗВО КОР «Академія мистецтв
імені Павла Чубинського», Україна

Volodymyr Smyrenskyi

PhD in Pedagogy, Associate Professor,
E-mail: smirensk22@gmail.com
ORCID 0000-0002-0837-0167
MHEI KRC “Pavlo Chubynskyi
Academy of Arts”, Ukraine